

SEE MORE JESUS · WANTTOSEEMORE.COM

Bibilia Yugaga Atĩa Ũhoro wa Wĩyathi wa Ngai? — Gũtũũra Naguo · Ũhoro wa Bibilia wa KJV na Nomba cia Strong's

GŨTŨŪRIA ŪRIA ŪRETWO · KUGERERA NA NGAI — GWACAMBARA, GŨTHIĨ, GŨTHEKA, KŪRIKIA
Ūngai — Ūrutani wa Mũthingĩ wa Bibilia

KIAMBĪRĪRIA

Kwĩyamũrĩra Ngai nĩ mũthiũre mbere ya gũtuũka ūndũ ūngĩ o na wothe. Kaana gatiĩrutaga gũthiĩ na magũrũ mũthenya ūmwe: mbere nĩgacaaraga na moko na maru; thutha ūcio ithe akamũnyiiĩrĩra na moko akamũruta gũthiĩ, ikinya ikinya; thutha ūcio agathiĩ arĩ wiki; agakũra, na agateng'era. Na mũndũ ūrĩa ūteng'agĩra wega ateng'agĩra mbaara ya ihenya, na mbaara iyo ĩrĩ na mũthia, na mũthiaini kũrĩ thũmbĩ. Ūguo noguo gũthiĩ na Ngai kũhaana. Kiugo gĩa Kĩngiriki nĩ eusebeia (G2150, kwĩyamũrĩra Ngai) — ūthingu, kũhooya Ngai wega; na kĩrĩ na kũiganwo, eusebos (G2153, mwĩyamũrĩri wa Ngai), kĩrĩa nĩ ūthingu ūcio wĩkĩtwo. Kĩhibirania kũitaga mũndũ ta ūcio chacyid (H2623, mwĩyamũrĩri

ITHIRANGI ITATU CIA MAKĪRIA MONERO ŪRŪ:

1. Wĩyathi wa gwĩtigĩra Ngai ūkoragwo kũ, na mũndũ akinyaga harĩ guo atĩa kĩambĩrĩria?
2. Mũndũ akĩrĩ na wĩtigĩrĩri wa Ngai-i, agĩrĩrwo agwĩke atĩa naguo, na ūtũũro-inĩ wa mũthenya o mũthenya ūthiũrũkanagio atĩa?
3. Mbarĩ iyo ĩgĩkinya ūtheri-inĩ atĩa — nĩ thũmbĩ ĩrĩkũ ĩgĩtwo, na nĩ kiugo kĩrĩkũ gĩtũũraga tene na tene?

CIUGO CIA KIRIIKI

“githima cia Ngai” — G2150 eusebeia — Wathani; wĩtĩkio wa Ngai, ūtheru
Kũrĩ ma kũnene nĩ hito ya wĩtĩkio wa Ngai

“Ngai-wendetwo” — G2153 eusebos — na wĩtĩkio; na njĩra ya ūngai
andũ othe arĩa mekwenda gũtũũra na mũtũũrĩre wa ūngai thĩnĩ wa Kristũ Jesũ

“Wega” — **G2095 eu** — Njega, wega
gũthĩrĩra Ngai nĩ kũhooya Ngai wega

“Kũhooya” — **G4576 sebomai** — Mwĩyamũrĩri, mwenda-ũhoro-wa-Ngai, ũthathaiya
Ūthathaiya wa Ngai wa kĩrĩkanĩro

“hinya” — **G1411 dunamis** — hinya, ũhoti, ũhoti mũnene
Hinya wake wa ũngai nĩũtũheete indo ciothe

“mĩtaaro” — **G1128 gumnazo** — gwĩcokania mwĩrĩ, kwĩmenyerera
wĩmenyerie wega wa kũrutana na kwĩyendera ũngĩ, nĩguo ũgĩe na ũtheru wa Ngai

“thangata” — **G4748 stoicheo** — gũthĩ na mũthiimo, gũtwara na mĩhari
rekei o na ithuĩ tũthĩ na Roho

“ũthũku wa ngoro (kwaga wĩtigĩrĩri Ngai)” — **G763 asebeia** — Kwaga ũngai, kũrega gwĩtigĩra Ngai
Tũkĩragithũkĩrĩria kwaga wĩtigĩri Ngai na merĩrĩria ma thĩ ino

“Kũiganwo” — **G841 autarkeia** — Kwĩgananĩra, kũigana
Ūngai hamwe na ũiganu nĩ uumithio mũnene

“mbaara” — **G73 agon** — thĩĩna, mbaara, mũhĩgo
rũa mbaara ĩyo njega ya wĩtikio

“Mũrutani” — **G1408 dromos** — mũtaratara wa gũteng’erwo, njĩra ya gũtwarana
Nĩjarĩkirie mbaara yakwa

“Gũkirĩrĩria” — **G3306 meno** — ikara, thĩ na mbere, kirĩrĩria, tigwo
ĩtwĩ rĩa Mwathani rĩtũũraga tene na tene

“Gwĩka” — **G2005 epiteleo** — hingia, thira, ĩka
nĩakamĩhingia nginya mũthenya wa Jesũ Kristũ

(Meciiria makwa nĩ mwene — ririkana ũrĩa kiugo gĩakĩ. Strong oigĩte eusebeia (G2150, ũngai) yumanĩte na ciugo igĩrĩ — G2095, wega, na G4576, kũhoya Ngai, kũrĩ mwathĩki — wega-wathĩki: kũhoya Ngai na wega. Nĩ ũndũ ũcio, ũngai nĩ kũhoya Ngai na WEGA — no ti na kanua kaiga, no ni na mĩthĩre yothe. Na eusebos (G2153, mũngai) nĩ kiugo o kũu kĩrĩ na moko na magũrũ: ti kĩndũ mũndũ arĩ nakĩo, no nĩ njĩra ĩrĩa mũndũ atũũraga nayo.)

CIUGO CIA KIHEBERI

“Ngai-wendetwo” — **H2623 chaciyd** — mũndũ mũthingu, mwĩtigĩri Ngai, mũtheru, ũrĩa mũamũre
Jehova nĩegwatĩrĩre mũndũ ũrĩa mwĩtigĩri-Ngai nĩ ũndũ wake mwene

“ũkinyanĩru” — **H8549 tamiym** — gũkinyanĩra, gũkinyanĩra kũna, kũhaana kũna, gũtarĩ na thaahu
thĩ mbere yakwa, na ũkorwo ũrĩ mũkinyanĩru

“tha” — **H2617 chesed** — wega, ũtugi, tha
mũndũ mwĩtigĩrĩri Ngai nĩ mũndũ wa tha

“ũtugi” — **H2616 chacad** — kũiguanĩra tha; kwĩonania ũrĩ na tha
Gũtuĩka mũtugi, kuuma harĩa tha ciumaga

“go” — **H8637 tirgal** — henia mataaro ma gũthĩ; tũma mũndũ agerere
Nĩ ndarutire Efiraimu o nake gũthĩ

(Meciiria makwa mĩenyene — chaciyd (H2623, mũndũ wa Ngai) nĩ ũhoro ũrĩa ũkonainie mũno na chesed (H2617, tha); ciũhoro cieri ici ciumaga mũri ũmwe, chacad (H2616, gũtuga). Mũndũ wa Ngai wa kũrĩko-inĩ gĩa tene nĩ mũndũ wa tha — nĩaaheetwo tha, na nĩonanagia tha. Na tamiym (H8549, mũkinyanĩru) ti mwĩrĩ ũtarĩ na ũcuuke; Strong’s yugaga: mũgima, mũkinyanĩru biũ, mũhoreri, wothe. Thĩ ũrĩ mbere yakwa, na ũtuĩke MŪGIMA — wee mũtheru ũrĩa wothe ũrĩ na ũthiũrũrũkĩri, gũtirĩ kĩndũ gĩtigwo.)

I. GUTHECEMA — ŨNDĨRA WA KWĪONERA

(Mecwarĩ makwa kũmbe — mũthĩre wothe wambagĩrĩria na thĩrĩra. Kaana gathiiaga na moko na maru mbere ya gũthĩ na magũrũ, na gũtirĩ mũndũ ũciarĩtwo arĩ mũkũru wagĩro-inĩ. No mbere nĩ kwagĩrĩrwo GŪKORWO; na aira aya nĩmonanagia kũ. Gũtiendagwo na hinya waku wee mwene — nĩ GŪHEANWO na hinya wake wa ngai — dunamis (G1411, power) — na ũkoragwo thakame-inĩ ya Mũndũ. Ambĩrĩria na thĩrĩra, ambĩrĩria na kanini, na ambĩrĩria.)

A. 1 Timotheo 4:7 Reganaga na ng'ano cia tũhũ iria itarĩ cia gũtĩĩthia Ngai, o na ng'ano ta iria iganagwo nĩ iheti; nĩ kaba wĩmenyerie gũikara wĩyamũrĩre Ngai. **[G2150 eusebeia ■] [G1128 gumnazo ■]**

REGANAGA NA NG'ANO CIA TŪHŪ IRIA ITARĪ CIA GŪTĪĪTHIA NGAI + O NA NG'ANO TA IRIA IGANAGWO NĪ IHETI; NĪ KABA WĪMENYERIE GŪIKARA WĪYAMŪRĪIRE NGAI.

(Meciiria makwa mwene — Strong's yugaga atĩ gumnazo (G1128, gwĩcookanĩrĩria mwĩrĩ) nĩ kuuga kwĩmenyerera, ta ũrĩa ekagwo kũrũgamĩrĩrwo mĩario-inĩ. Wĩtigĩri Ngai ndũũkaga harĩ mũndũ ũikaraga tũhũ; no nginya erutanĩrie nĩ ũndũ waguo. No ta wone mũira ũrĩa ũrũmĩrĩre, nĩgeetha ndũgũicirie atĩ kwĩrutanĩria nĩ indo ciothe: kĩndũ kũu gĩkĩ nĩ kĩheanĩtwo.)

B. 2 Petero 1:3 Rĩu-rĩ, hinya wake wa ũngai nĩtũheete kĩrĩa gĩothe gĩtũbataragia nĩguo tũhote gũtũũra muoyo na twĩamũrĩre Ngai, nĩ ũndũ wa kũmenyana nake ũcio watwĩtĩre tũgĩe na riiri wake mwene o na wagĩrĩru wake. **[G1922 epignosis ■] [G2150 eusebeia ■]**

RĪU-RĪ, HINYA WAKE WA ŪNGAI NĪTŪHEETE KĪRĪA GĪOTHE GĪTŪBATARAGIA NĪGUO TŪHOTE GŪTŪŪRA MUOYO NA TWĪAMŪRĪIRE NGAI.

C. 1 Timotheo 3:16 Na hatarĩ nganja, ũhoru wa kwĩyamũrĩra Ngai nĩ hitho nene ma, atĩ: We oonanirio arĩ na mwĩrĩ, agĩtuuo mũthingu nĩ Roho, akĩonwo nĩ araika, na ũhoru wake ũkĩhunjio kũrĩ ndũrĩrĩ ciothe, agĩtĩtkio nĩ andũ a gũkũ thĩ, na akĩamũkĩrwo riiri-inĩ kũrĩa igũrũ. **[G2150 eusebeia ■]**

HITHO YA WĪTĪKIO WA NGAI NĪ NENE = NGAI NĪOONANIRIO NA MWĪRĪ.

(Mahĩtwa makwa mĩoyo — haha nĩho ũtheru wa Ngai wonekaga. Hitho ya ũtheru wa Ngai ti watho kana rĩira; nĩ Mũndũ — Ngai nĩonanirio thiini wa mwĩrĩ wa mũndũ. Kũgĩa ũtheru wa Ngai, gĩa NA WE. Ūrĩa wothe ũrĩ na Mwana arĩ na njĩra yothe mbere yake.)

D. Tito 1:1 Nĩ nĩ Paũlũ, ndungata ya Ngai na mũtũmwo wa Jesũ Kristũ. Ndũmĩtwo nĩguo andũ arĩa athuure nĩ Ngai mongererwo wĩtĩtkio na ũmenyo wa kũmenya ũhoru-ũrĩa-wa-ma ũrĩa ũtwaranĩte na ũhoru wa kwĩyamũrĩra Ngai **[G2150 eusebeia ■] [G1922 epignosis ■]**

KWĪMENYA WĪHOKO → ŪRĪA WĪTĪKĪTE GĪKĪRA NGAI.

E. 1 Petero 2:2 Na mũtuĩke ta tũkenge mwĩriragĩrie iria rĩrĩa rĩega rĩa kĩiroho, nĩgeetha rĩmũkũragie ũhonokio-inĩ wanyu **[G837 auxano ■] [G1051 gala ■]**

TA TWANA TWA IGĪACIARWO + MWĪRIRĪRIE IRIA RĪA NGORO YA KIUGO → NĪGUO MŪKŪRE NĪRĪO.

F. Gũcookerithia 1:31 na kũu werũ-inĩ kũu nĩmuonire Jehova Ngai wanyu ũrĩa aamũtwaraga amũkuuĩte, o ta ũrĩa mũndũ athiiaa akuuĩte mũriũ, akĩmũkuua kũrĩa guothe mwagereire nginya mũgĩkina gũkũ.” **[H5375 nasa ■]**

JEHOVA NGAI WAKU NĪWE WAGŪKUUA + TA ŪRIA MŪNDŪ AKUAGA MWANA WAKE + NJĪRA-INĪ YOTHE ĮRĪA MWATHIIRE.

G. Hosea 11:3 Nĩ nĩ ndaarutire andũ a Efiraimu gwĩtwara na magũrũ, ndĩmanyiĩtĩte moko; no matiigana kũmenya atĩ nĩ nĩ ndamahonagia. **[H8637 tirgal ■]**

NĪ NĪ NĪ NDAARUTIRE ANDŪ A EFIRAIMU GWĪTWARA NA MAGŪRŪ + NDĪMANYIITĪTE MOKO.

(Mecoro makwa mwene — Strong's yugaga atĩ tirgal (H8637, kũruta gũthĩ) nĩ gũtũma mũndũ athĩ. Ngai arĩ na kiugo thiini wa ibuku rĩake wa kũruta mwana makinya make ma mbere, na akĩioiga we mwene: Ndaarutire Efiraimu gũthĩ, ngamũnyĩrĩra guoko. Nĩakuuaga, arutaga, na ahonagia. Gũtirĩ mũndũ ũrĩrutaga gũthĩ ũguo arĩ wiki.)

H. Thaburi 34:11 Ūkai ciana ciakwa, mũthikĩrĩrie ũrĩa nguuga; nĩngũmũruta gwĩtigĩra Jehova. **[H3374 yirah ■]**

ŪKAI CIANA CIAKWA, MŪTHIKĪRĪRIE ŪRĪA NGUUGA + NĪNGŪMŪRUTA GWĪTIGĪRA JEHOVA.

I. Ahibirania 11:6 Na rĩrĩ, gũtarĩ na wĩtĩtkio gũtingĩhoteka gũkenia Ngai, tondũ mũndũ ũrĩa wothe ũũkaga harĩ we no nginya etĩkie atĩ nĩ kũrĩ Ngai, na atĩ nĩwe ũheaga arĩa othe mamũcaragia na kĩyo iheo ciao. **[G1567 ekzeteo ■]**

ŪRĪA ŪKĪAGA KŪRĪ NGAI AGĪRĪRWO NĪ GWĪTĪKIA ATĪ NĪ WĪ HO + NA ATĪ NĪ MŪHE-IRĪGŪ KŪRĪ ARĪA MAMWETHAGA NA KĪĪRA.

J. Atŭmwō 3:2 Na rĭrĭ, mŭndŭ waciarĭtwo arĭ mwonju nĭakuuagwo agatwarwo kĭhingō-inĭ kĭa hekarŭ kĭrĭa gĭetagwo Gĭthaka, akaigwo ho o mŭthenya nĭguo ahoōe mbeeca kŭrĭ andŭ arĭa maatoonyaga hekarŭ. **[G941 bastazo ■]**

MŪNDŪ MŪRŪAI KUUMA NDA YA NYINA WAKE + AGĪKUWO + AGĪKOMIO O MŪTHENYA MŪRANGO-INĪ WA HEKARŪ.

K. Atŭmwō 3:12 Rĭrĭa Petero onire ŭguo, akĭmeera atĭrĭ, “Andŭ aya a Isiraeli, ũndŭ ŭyŭ ŭramŭgegia nĭkĭ? Mŭratŭrora atĭa taarĭ hinya witŭ kana ŭthingu witŭ watŭma mŭndŭ ŭyŭ etware na magŭrŭ? **[G4043 peripateo ■] [G2150 eusebeia ■]**

MŪROROTAGA NĪKĪ MŪTŪRORAGE ŪGURANIA + TAARĪ NA ŪHOTI KANA ŪTHERU WITŭ TWATŪMĪTE MŪNDŪ ŪYU AGERE?

L. Atŭmwō 3:8 Nake akĭrŭga na igŭrŭ, akĭambĭrĭria gwĭtwara. Agĭcooka agĭthĭi nao hekarŭ-inĭ, etwarĭte na magŭrŭ, akĭrŭgarŭgaga na akĭgoocaga Ngai. **[G4043 peripateo ■]**

NAKE AKĪRŪGA NA IGŪRŪ, AKĪAMBĪRĪRIA GWĪTWARA + ETWARĪTE NA MAGŪRŪ, AKĪRŪGARŪGAGA NA AKĪGOOCAGA NGAI.

(Mĭgeni yakwa mwene — rora ihinda rĭa mbere rĭothe thĭinĭ wa mŭndŭ ŭmwe. Warŭarĭte kuuma gŭciarwo, na aakuuagwo — o na wee ŭtarĭi ŭguo. Kiugo holiness kanua-inĭ ka Petero nĭ eusebeia (G2150, godliness): tiŭhoti kana ŭngĭ wa athamaki kana ŭtĭio wa andŭ nĭguo aatŭmire athĭi na magŭrŭ. Ngai nĭwe waheanire ŭhoti wa gŭthĭi na magŭrŭ; na rŭgendo rwa mbere rwa mŭndŭ ŭcio nĭ rwathĭi hekarŭ-inĭ, akĭgooca Ngai. Rĭu tondŭ nĭrŭgamĭte, wĭrute gŭthĭi na magŭrŭ.)

II. GŪTHĪ — ŪGĪKA ATĪA NA KĪO RĪRĪA ŪRĪ NAKĪO

(Mĭario yakwa mwene — kaana nĭ kŭrŭgama karŭgamĭte; rĭu nĭ kŭgera. Ūngai ti ũndŭ wa kŭiga ithandŭkŭ-inĭ; nĭ mŭthĭire wa kŭgeragĭra, o mŭthenya. Ta rora arŭme arĭa Ngai etaga aagĭrĭru na akinyanĭru thaidi-inĭ ici: arŭme arĭa maaTHĪĪTE nake. Na ta rora ŭrĭa mŭthĭire ŭcio wendaga — ti kwĭonania wega hĭndĭ kwa hĭndĭ, no nĭ ngoro yothe nĭra yothe.)

A. Kĭambĭrĭria 5:24 Enoku agĭtwarana na Ngai nginya akĭagwo tondŭ Ngai nĭamuoire. **[H1980 halak ■]**
ENOKU NĪATHĪĪGA NA NGAI + NDAKĪONWO; NĪGŪKORWO NGAI NĪAMUOIRE.

B. Kĭambĭrĭria 6:9 Ūyŭ nĭguo ŭhorō wa Nuhu. Nuhu aarĭ mŭndŭ mŭthingu, ŭtaarĭ na ŭcuuke kŭrĭ andŭ a hĭndĭ yake, na nĭatwaranaga na Ngai. **[H1980 halak ■] [H8549 tamiym ■]**
NOAHU AATĪRĪ MŪNDŪ MŪTHINGU NA MŪKAMILIFU + NOAHU AATHĪĪGA NA NGAI.

C. Kĭambĭrĭria 17:1 Na rĭrĭ, rĭrĭa Aburamu aarĭ na ŭkŭrŭ wa mĭaka mĭrongo kenda na kenda-rĭ, Jehova nĭamuumĭrĭire, akĭmwĭra atĭrĭ, “Nĭi nĭ nĭ Mŭrungu Mwene-Hinya-Wothe; tŭŭra ŭnjathĭkagĭra, na ŭtarĭ na ŭcuuke. **[H8549 tamiym ■] [H1980 halak ■]**

TŪŪRA ŪNJATHĪKAGĪRA + ŪTARĪ NA ŪCUUKE

(Meciiria makwa — iga aithe acio atatu hamwe, na wone uria kiugo kiu gikuraga. Nĭ ha ŭhorō wa Enoku kwandĭkĭtwo atĭ, aatembagaria na Ngai. Ha ŭhorō wa Nuhu, mŭkinyanĭru ŭrŭaro-inĭ wake, na aatembagaria na Ngai. Na kŭrĭ Aburamu kwaririo ta rĭathani: tembagara mbere yakwa, na ŭkorwo ŭrĭ mŭkinyanĭru. Ūrĭa wandĭkĭtwo wa acio eerĭ a mbere nĭ rĭathani harĭ wa gatatŭ — na tamiym (H8549, mŭkinyanĭru) nĭ ma Strong: mŭgima, ŭrĭa ŭkinyanĭru biŭ, na ŭtarĭ na mahĭtia. Gŭtembagara na Ngai o ro kŭrĭa kwoima nĭ gŭtembagara kwa mŭndŭ wothe biŭ.)

D. Mika 6:8 Atĭrĭrĭ, wee mŭndŭ ŭyŭ, githĭ Jehova ndakuonetie maŭndŭ marĭa mega. Na nĭ ũndŭ ŭrĭkŭ Jehova agwathaga wĭke? Githĭ to wĭkage maŭndŭ ma kĭhooto, na wendage ŭhorō wa kŭiguanĭra tha, na ŭtwaranage na Ngai waku wĭnyiihĭtie. **[H3212 yalak ■]**

EKA MAGIRIRANIE + ENDA KŌ (MERCY) + THĪ NA MŪCĎRIRE HAMWE NA NGAI WAKU.ĪKA ŪHORŌ WA KĪHOOTO + ENDA THA + THĪ NA WĪNYIHIA HAMWE NA NGAI WAKU.

E. Thaburi 4:3 Menyai atĭ Jehova nĭeyamŭrĭire arĭa mamwendete; Jehova nĭarĭiguaga rĭrĭa ndamŭkaĭra. **[H2623 chaciyd ■]**

JEHOVA NĪAAMŪRĪTE ŪRĪA MWĪTIGĪRI NGAI ATUĪKE WAKE + JEHOVA NĪAIGUAGA RĪRĪA NGĪITANA NAWA.

(Mĭario yakwa mwene — haha nĭho harŭgamĭte chaciyd (H2623, mwene wĭtigĭro wa Ngai), mŭndŭ wa chesed (H2617, tha). Mŭndŭ mwĭtigĭri Ngai ndaŭagĭra thĭini wa kĭrĭndĭ; Jehova nĭamŭyathĭte harĭ we mwene, na akamŭigua rĭrĭa

ekūmūkaīra. Gūthiĩ na mīthiĩre ya wītigīro wa Ngai nĩ gūthiĩ ūrĩ mūyathĩ, na gūthiĩ ūrĩ mūiguithanie.)

F. Akolosai 2:6 Nĩ ūndũ ūcio-rĩ, o ta ūrĩa mwamūkĩrĩre Kristũ Jesũ arĩ Mwathani, thiĩ na mbere gūtũūra thĩinĩ wake **[G4043 peripateo ■]**

NĨ ŪNDŮ ŪCIO-RĨ, O TA ŪRĨA MWAMŪKĨRIRE KRISTŮ JESŮ ARĨ MWATHANI → THIĨ NA MBERE GŮTŮŪRA THĨINĨ WAKE.

G. Akolosai 1:10 Na tũhooyaga ũguo nĩguo mūhote gūtũūra mūtũũrĩre ũringaine na ūrĩa Mwathani endaga na mūmūkenagie maũndũ-inĩ mothe: mūciarage maciaro mawĩra-inĩ mothe mega marĩa mūrutaga, na mūkūrage thĩinĩ wa ūmenyi wa kūmenyana na Ngai **[G4043 peripateo ■]**

THIĨ NA MĪTUGO ĪRINGANIRE NA MWATHANI NGURU YA KŪMŪKENIA MĪTHEMBA YOTHE + MŪCIARE MATHEMBA MARĨA MEGA MARŪTA WĨRA-INI WOTHE.

H. Agalatia 5:25 Angĩkorwo tūtũire muoyo nĩ ūndũ wa Roho-rĩ, kĩrekei tūtongoragio nĩ Roho. **[G4748 stoicheo ■]**

ANGĨKORWO TŮTŮIRE MUOYO NĨ ŪNDŮ WA ROHO-RĨ → KĨREKEI TŮTONGORAGIO NĨ ROHO.

(Meciria makwa mĩnene — kiugo gĩa gūthiĩ gĩkoragwo gūkũ ti kĩrĩa kĩmenyekete. Rora rūnyoro rwa G4748: Ūhoro wa Strong uugaga nĩ gūthiĩ ta thigari ĩrĩ mūhaka-inĩ, kūrũmĩrĩra mūkinyũkĩro. Roho athiaga mbere, na mũndũ ūrĩa mūtheru arũmĩrĩre mūkinyũkĩro wake. Rora wega — o na rĩu gūthiĩ kũu kũraiganania ta gūthiĩ kwa thigari. Mbaara na kīhiũ ti kũraya.)

I. 1 Johana 2:6 Ūrĩa wothe uugaga atĩ nĩatũire thĩinĩ wake-rĩ, no nginya athiĩ na mīthiĩre ta ĩrĩa Jesũ aarĩ nayo. **[G4043 peripateo ■]**

ŪRĨA WOTHE UUGAGA ATĨ NĪATŮIRE THĨINĨ WAKE-RĨ → NO NGINYA ATHIĨ NA MĪTHIĨRE TA ĪRĨA JESŮ AARĩ NAYO.

J. 1 Timotheo 2:1 Ningĩ, nĩngũkũringĩrĩria atĩ mbere ya maũndũ mothe kũhooyagwo mahooya ma kũhoera mabata ma andũ na makũhooyanĩra, na ma gũthaithanĩrĩra, na ma gũcookia ngaatho, nĩ ūndũ wa andũ othe: **[G2150 eusebeia ■]** (2) Ningĩ mũhooyagĩre ahamaki na arĩa othe mathanaga. Hooyagai nĩgeetha tūtũurage na mūtũũrĩre wa thayũ na tũhooreire tũgĩtĩaga Ngai maũndũ-inĩ mothe na tũrĩ na ūtheru.

MBERE YA MAGWĪTA MOTHE, MAHOYO MEKWO NĪ ŪNDŮ WA ANDŮ OTHE + AMATHAMAKI NA ARĨA OTHE MARĩ NA WATHANI → MŮTŮŮO WA ŪHORO NA THAYŮ, WA WĨRA WA NGAI WOTHE NA WĪHOKEKO.

K. 1 Timotheo 6:6 No rĩrĩ, kwĩyamũrĩra Ngai na kũiganwo nĩ kĩrĩa ūrĩ na kĩo, ūcio nĩ ūtonga mūnene. **[G2150 eusebeia ■]**

GWĪTIGĪRA NGAI HAMWE NA KŪHINGIO NGORO = UUMITHIO MŪNENE.

L. Tito 2:12 Wega ūcio wa Ngai nĩguo ūtũrutaga kũregana na maũndũ marĩa matarĩ ma kwĩyamũrĩra Ngai, na merĩrĩria mooru ma gūkũ thĩ, na gūtũūra twĩgĩrĩrĩrie merĩrĩria ma mwĩrĩ, na gūtũūra na mītũũrĩre ya ũngai na mĩrũngĩrĩru na ya kwĩyamũrĩra Ngai mahinda-inĩ maya tũrĩ **[G2153 eusebos ■]** **[G763 asebeia ■]**

KUREGA WOTHAMAKI → TŮTŮŮRE NA MENYA, NA ŪTHINGU, NA WĨRA WA NGAI, THĨ-INI ĪNO ĪRĨA TWĪKĪRĪTWO RĪU.

(Meciiria makwa mwene — ūyũ nĩguo ūmenyereri wa o mūthenya: mūtũrĩre wa ūhoro-inĩ, ngoro ūiganĩtwo, na mīthiĩre ya kwĩgĩrĩrĩria. asebeia (G763, ūtaigua Ngai) no nginya ūkaanwo, na eusebos (G2153, wa gwītīgĩra Ngai) no nginya ūtũũragwo — thĩinĩ wa thĩ ĩno ya rĩu, no ti ya thutha. Na uumithio mūnene ti indo nyingĩ; nĩ wītīgĩri-Ngai hamwe na kũiganwo — autarkeia (G841, kũiganwo), kĩrĩa Strong yugaga nĩ kũigana: kũiganu. Thiĩ ũguo, na nũkorwo wĩhaarĩrie gūteng'era.)

III. GUTHII NA MBIO CIA HORORO — RĪKĪRA TAO TA MŪTHŪNGŮ WA MBŮTŮ YA NGAI

(Meciiria makwa mwene — rĩu, kũgera kwao gũtuĩkaga mbaara ya mbio, na mbio icio igatuĩka mbaara. Ta rora ūndũ mūhithe thĩinĩ wa Kĩngĩrĩki: mbaara ĩyo njega ya wītĩkio, na mbio icio ciigĩtwo mbere itũ, ciothe irũgamĩte igũrũ rĩa kiugo KĪMWE — rora tags, G73 harĩ cieri — na Strong nĩonanagia atĩ kiugo kũu kĩmwe kiugagwo ngũĩ, ngarari, mbaara, kana mbio. Kũgera mbio ici Nĩ kũrĩa mbaara ĩno. Nĩ ūndũ ūcio, mũndũ wa Ngai nĩ mũgeri na mūthigari o hamwe: nĩarũmagĩrĩra ũngai, na akaruta ciĩga ciake ituĩke indo cia ūthingu harĩ Ngai.)

A. 1 Timotheo 6:11 No wee mũndũ wa Ngai-rĩ, ūrĩa maũndũ macio mothe, na ūthingatage ūthingu, na kwĩyamũrĩra Ngai, na wītĩkio, na wendani, na gũkirĩrĩria, na ūhooreri. **[G2150 eusebeia ■]**

NO WEE MÜNDŪ WA NGAI-RĪ, ŪRĪRA MAÜNDŪ MACIO MOTHE + NA ŪTHINGATAGE ŪTHINGU, NA KWĪYAMŪRĪRA NGAI, NA WĪTĪKIO, NA WENDANI, NA GŪKIRĪRĪRIA, NA ŪHOORERI.

B. 2 Petero 1:6 naguo ūmenyo mŭwonganĭrĭrie na kwĭgirĭrĭria merirĭria ma mwĭrĭ; nakuo kwĭgirĭrĭria merirĭria macio-rĭ, mŭkuonganĭrĭrie na gŭkirĭrĭria; nakuo gŭkirĭrĭria mŭkuonganĭrĭrie na kwĭyamŭrĭra Ngai; **[G2150 eusebeia ■]**

KWĪGIRĪRĪRIA MERIRĪRIA MŪKUONGANĪRĪRIE NA GŪKIRĪRĪRIA + GŪKIRĪRĪRIA MŪKUONGANĪRĪRIE NA KWĪYAMŪRĪRA NGAI.

(Mecabu makwa — Paulo oigaga atĭrĭ, tŭmariragie; nake Petero amŭgĭte ngathĭ-inĭ ya ngathĭti — kuma ŭkirĭrĭria nginya wĭtĭkia wa Ngai. Wĭtĭkia wa Ngai ti kĭhaandagwo kĭa mbere kĭa ngathĭti, na ti kĭa mŭico; ŭrŭgamĭte gatagatĭ-inĭ ka kwambata. Mŭndŭ athingataga, na akĭongerera, kĭhaandagwo gŭkĭmarikanĭrĭria na kĭngĭ.)

C. 1 Timotheo 6:12 Rŭaga mbaara ĭrĭa njega ya wĭtĭkio. Rŭmia ŭhoru wa muoyo wa tene na tene o ŭrĭa wetĭrwo rĭrĭa woimbŭrĭre wega wĭtĭkio waku mbere ya aira aingĭ. **[G73 agon ■]**

RŪA MBARA NENE YA WĪTĪKIO + NYITA MŪTHEERE WA MUOYO WA TENE NA TENE.

D. 1 Timotheo 1:18 Wee Timotheo, mŭrŭ wakwa, ndĭrakŭhe ŭtaaro ŭyŭ kŭringana na mohoro marĭa maarathĭtwo hĭndĭ ĭmwe ŭhoru-inĭ waku, nĭgeetha wamarŭmĭrĭra ŭhotage kŭrŭa mbaara wega **[G4752 strateia ■] [G4754 strateuomai ■]**

WEE TIMOTHEO, MŪRŪ WAKWA → NĭGEETHA WAMARŪMĭRĭRA ŪHOTAGE KŪRŪA MBAARA WEGA.

E. 2 Timotheo 2:3 Ūmĭrĭria gŭthĭĭnĭka hamwe na ithuĭ ta ŭrĭ mŭthigari mwega wa Kristŭ Jesŭ. **[G4757 stratiotes ■]**

IKIRIRIRIE THĪĪNA = TA MŪTHŪŪRANGI MWEGA WA JESU KRISTO.

F. 2 Timotheo 2:4 Gŭtirĭ mŭndŭ ŭrutaga wĭra wa mŭthigari ŭngĭĭhania na maŭndŭ matarĭ ma ŭŭthigari: we endaga o gŭkenia mŭnene wake ŭrĭa ŭmwathaga. **[G1707 empleko ■]**

GŪTIRĭ MŪNDŪ ŪRA Wĭ MBARA-INĭ WĭGWATAGIRIRIA NA MOTHIGA MA MŪTŪRĭRE ŪYŪ + NĭGETHA AKENIE ŪRĭA WAMWĭTHĭTE.

(Mĭario yakwa mwene — mŭthigari athiĭaga na mĭrigo micemanie, na noguo mŭtengeri wa mbaara: ŭmwe ndakuĭkanagio na maŭndŭ ma mŭtŭrĭre ŭyŭ, na ŭrĭa ŭngĭ atigithanagia mŭrigo o wothē ŭrĭa ŭmŭritŭhagia. Eerĭ acio marutanaga ŭndŭ ŭmwe: kuua indo nini, nĭguo ŭhote gŭthĭ na mbere nginya mŭthia. Na ta rora RĭKĭRĭTĭRIA mŭthigari akuoreirwo — nĭguo akenie ŭrĭa wamŭthuurire. Mbaara ĭno ndĭtengeragio nĭ ŭndŭ wa maitho ma andŭ, no nĭ ŭndŭ wa maitho make.)

G. Aefeso 6:11 Mwĭohei indo ciothe cia Ngai cia mbaara nĭguo mŭhote gwĭtiiria mawara ma mŭcukani. **[G3833 panoplia ■]**

HĭKĭRA IKWA CIA MBARAGU CIOTHE CIA NGAI → NĭGUO ŪHOTE KWĭHAANDA WĭHAANDĭTE.

H. Aroma 6:13 Ningĭ mŭtikananeane ciĭga cia mĭrĭ yanyu mehia-inĭ, atĭ nĭguo ituĭke ta indo cia kŭhŭthĭrwo cia kwagana nacio, no nĭ kaba mwĭheanage kŭrĭ Ngai, mŭhaana ta andŭ marutĭtwo gĭkuŭ-inĭ makarehwo muoyo-inĭ na mŭneanage ciĭga icio cia mĭrĭ yanyu kŭrĭ we nĭguo ituĭke ta indo cia kŭhŭthĭrwo na gwĭka maŭndŭ ma ŭthingu. **[G3936 paristemi ■]**

MWĭNEANE KŪRĭ NGAI + CIĭGA CIANYU ITUĭKE INDO CIA ŪTHINGU KŪRĭ NGAI.

I. 2 Timotheo 3:12 Ti-itherŭ, mŭndŭ o wothē ŭrĭa ŭkwenda gŭtŭŭra mŭtŭŭrĭre wa gŭkenia Ngai arĭ thĭinĭ wa Kristŭ Jesŭ nĭarĭnyariiragwo **[G2153 eusebos ■]**

ARIA OTHE ARĭA MEKWENDA GŪTŪŪRA NA ŪTHERU THĭINĭ WA KRISTO JESŪ → MAKANYARIRWO.

(Meciiria makwa ma mwene — tara thogora haha, na ndŭkanainaine rĭrĭa ŭgŭkinyĭrio nĭguo. ANDŪ OTHE arĭa mekwenda gŭtŭŭra na eusebos (G2153, ŭngai) thĭinĭ wa Kristo Jesŭ MAKANYARIRWO — ti amwe, na ti hihi. Kŭnyariirwo ti kĭmenyithia atĭ mŭthĭre nĭ mŭhĭtie; nĭ kĭmenyithia atĭ ŭrĭ njĭra-inĭ. Kirĭrĭria maŭndŭ mahinyu.)

J. 1 Akorinitho 9:24 Kaĭ inyuĭ mŭtooĭ atĭ andŭ arĭa mahĭtahĭtanaga ihenya-inĭ mahanyŭkaga othe, no rĭrĭ, no ŭmwe wao ŭheagwo kĭheo? Kĭhanyŭkei na njĭra ĭrĭa ĭngĭtŭma mŭkaaheo kĭheo.

[G4712 stadion ■]

ARIA MATENG'ERAGA MŪTENG'ERANO-INĭ MOTHE Nĭ MATENG'ERAGA + TENG'ERA ŪGUO, NĭGŭTHINDĭRE.

K. 1 Akorinitho 9:25 Mündü o wotho ũrĩa ũhĩtahĩtanaga thĩinĩ wa mathako-rĩ, ehataga na akemenyeria maũndũ-inĩ mothe hatarĩ itherũ. Mekaga ũguo nĩguo maheo thũmbĩ itarĩ ya gũtũũra; no ithuĩ twĩkaga ũguo nĩguo tũkaaheo thũmbĩ ya gũtũũra nginya tene. **[G75 agonizomai ■]**

KWĠGIRĠRĠRIA MAŨNDŪ MOTHE + MAO MAHETWO THŪMBĠ ĠRĠA YŪRAGA → ITHUĠ TŪHEO ĠRĠA ĠTANGĠŪRA.

L. Ahibirania 12:1 Nĩ ũndũ ũcio, kuona atĩ nĩtũrigiicĩrio nĩ aira aingĩ ũguo mahaana ta itu inene-rĩ, nĩtwĩyaũrei kĩrĩa gĩothe gĩtũritũhĩre, o na wĩhia ũrĩa ũtũrigiicaga mũno, na tũgĩteng'ere ihenya rĩrĩa tũgĩrwo mbere iitũ tũkirĩrĩrie. **[G73 agon ■]**

EKA MŪRIGO O WOTHE + ŪKINYIRIE NA KIRIRIA HERANI ĠRĠA YAIGĠRIRWO MBERE ITŪ.

M. Isaia 40:31 no rĩrĩ, andũ arĩa mehokaga Jehova nĩmakerũhĩrio hinya wao. Makombũkaga na mathagu o ta nderi; magaateng'era na matinoge, magaathiiaga na magũrũ na matiũrwo nĩ hinya. **[H3212 yalak ■] [H7323 ruwts ■]**

ANDŪ ARIA METERERE JEHOVA MAKAAHINDŪRWO HINYA + MAKAAHĠĠ NA MBIO, NA MATIKANOGĠ + MAGACERA, NA MATIKANORWĠRE.

(Meciiria makwa kũumbe — mũnabii nĩekĩrite njĩra yotho rĩmwe: mbũka na igũrũ, teng'era, thĩ na magũrũ. Ngai nĩooĩ atĩ mĩteng'eri nĩanogaga; nĩ ũndũ ũcio hinya ti wake mwene. Arĩa MEETERERANIRIA JEHOVA nĩmerũhagia hinya wao — hinya wake, makinya maku, nginya mũico. Teng'era, na ndũkanogio; thĩ na magũrũ, na ndũkarũrwo; mũhaka ũrĩ mbere yaku.)

IV. MŪTHIA WA MBARA — WĠTĠKIO WA NGAI, NA KIRIA GITUMĠTWO, GĠĠKARAGA TENE NA TENE

(Meciiria makwa mwene — indo ciothe cia kũhanyũkanwo nĩ irĩ na mũthia, na mũthia ũyũ ti rũthingo; nĩ thũmbĩ. Igua Paũlũ arĩ hakuhĩ na mũthia: aigĩte wega kũrutwo igongona, ihenya rĩrĩkĩtie, wĩtĩkio ũigĩtwo — na ihenya rĩrĩa aaragia ũhoro waarĩo, rora rũrĩa rwĩgwatanĩtio, G1408, Strong onanagia nĩ ihenya rĩa kũhanyũkanwo. Na ririkana kĩrĩa kĩrũgamĩte thutha wa mũthia: thũmbĩ Ġrĩa yigĩtwo, riri, na kiugo kĩrĩa kĩeranĩrwo indo icio ciothe, kĩrĩa gĩtũũraga tene na tene.)

A. 1 Timotheo 4:8 Nĩgũkorwo gwĩka maũndũ ma gwĩkĩra mwĩrĩ hinya nĩ ũrĩ bata wago, no kwĩyamũrĩra Ngai kũrĩ bata harĩ maũndũ mothe, nĩ ũndũ kũrehaga kĩrĩgĩrĩro muoyo-inĩ ũyũ tũrĩ o na muoyo-inĩ ũrĩa ũgooka. **[G2150 eusebeia ■] [G1129 gumnasia ■]**

KWĠMENYERERIA MWĠRĠ NĠ ŪTŪMI MŪNINI + ŪTHERU NĠ ŪTŪMI HARĠ MAŨNDŪ MOTHE = KĠĠRANĠRO KĠA MUOYO ŪRĠA WA RĠU, NA WA ŪRĠA ŪGOOKA.

B. 2 Timotheo 4:6 Nĩgũkorwo nĩnyambĩrĩrie gũitwo thĩ ta iruta rĩa kũnyuuo, narĩo ihinda rĩakwa rĩa kuuma gũkũ nĩrĩkinyu. **[G359 analisis ■]**

NĠGŪKORWO NĠNYAMBĠRĠRIE GŪITWO THĠ TA IRUTA RĠA KŪNYUO + NARĠO IHINDA RĠAKWA RĠA KUUMA GŪKŪ NĠRĠKINYU.

C. 2 Timotheo 4:7 Nĩndũite mbaara Ġrĩa njega, narĩo ihenya rĩakwa rĩgakinya mũthia, o na nĩndũũrĩte menyereire wĩtĩkio wakwa. **[G1408 dromos ■] [G73 agon ■]**

NĠNDŪĠTE MBAARA ĠRĠA NJEGA + NARĠO IHENYA RĠAKWA RĠGAKINYA MŪTHIA + O NA NĠNDŪŪRĠTE MENYEREIRE WĠTĠKIO WAKWA.

D. 2 Timotheo 4:8 Rũu nĩnjigĩrwo thũmbĩ Ġrĩa ya ũthingu, Ġrĩa Mwathani, ũrĩa ũtuaga ciira na kĩhooto, akaahe mũthenya ũcio, na to nĩ nyiki akaahe, no ningĩ nĩ andũ othe arĩa makoretwo merĩrĩrie kũguũranĩrio gwake. **[G4735 stephanos ■]**

TAURŪ WA ŪTHINGU + TI WAKWA NĠ OIKI, NO NĠ WA ARĠA OTHE O NAO MENDAGA KUONEKA GWAKE.

(Mĩario yakwa mwene — thũmbĩ ndĩrĩ ya mĩteng'eri ũmwe. Ti kũrĩ nĩ oiki, ũguo nĩguo Paũlũ oigaga, no nĩ kũrĩ ALO acio othe ankarania makwendete kuonana gwake. Mũhaka ũcio wanya wa mbere ũraara mbere yaku o naguo, na mĩtuithania ũcio wa ũthingu o we araarĩrĩra hau. Enda kuonana gwake, na ũthĩrĩrie mĩtaratara waku.)

E. Ahibirania 12:2 Nĩtũcũthĩrĩrie Jesũ, ũrĩa mwambĩrĩria na mũkinyanĩria wa gwĩtĩkia gwitũ, ũrĩa nĩ ũndũ wa gĩkeno kĩrĩa aigĩrwo mbere yake-rĩ, nĩoomĩrĩrie kwambwo mũtharaba-inĩ, atekũũria gũconorwo, na rĩu aikarĩte thĩ guoko-inĩ kwa ũrĩo gwa gĩtĩ kĩa ũnene kĩa Ngai. **[G5051 teleiotes ■]**

KWĠROKORA JESU = MŪTHONDEKI NA MŪHINGATĠRIRI WA WĠTĠKIO WITŪ.

F. 1 Timotheo 3:16 Na hatarĩ nganja, ũhoro wa kwĩyamũrĩra Ngai nĩ hitho nene ma, atĩ: We oonanirio arĩ na mwĩrĩ, agĩtuuo mũthingu nĩ Roho, akĩonwo nĩ araika, na ũhoro wake ũkĩhunjio kũrĩ ndũrĩrĩ ciothe, agĩtĩkio nĩ andũ a gũkũ thĩ, na akĩamũkĩrwo riiri-inĩ kũrĩa igũrũ. **[G2150 eusebeia ■]**
HITHIRA RĨA WĨRA WA NGAI (GODLINESS) → NGAI NĨAAMBATĨRIRIO MWĨRĨ-INĨ → AGĨTĨKĩRWO ANDU NA ARIKIA GŪTWARWO IGŪRŪ RIU-INĨ RĨA RIRIA.

(Mecwaniria makwa ma mwoyo — hitho ya wĩtĩkio ũrĩa mũtheru nĩyo yambĩrĩrie wĩruti ũyũ, na nĩyo iũhingithagia. Wambĩrĩrie ũũ: Ngai nĩaguũrurio mwĩrĩ-inĩ wa mũndũ — kũu nĩkuo wĩtĩkio ũrĩa mũtheru wonagwo. Nĩũthiraga ũũ: aambatirio riiri-inĩ — kũu nĩkuo tĩgwo igũthira. Kristũ we mwene nĩ athiite mũthiũrũko wothe mbere, na akĩũhingia; njĩra ũrĩa ũgũthiĩ nĩ njĩra rĩra ithiĩtwo, na ũrĩa ũhingagia wĩtĩkio waku arũgamĩte mũthiathia-inĩ.)

G. 1 Petero 1:24 Tondũ rĩrĩ, “Andũ othe mahaana ta nyeki, na ũthaka wao wothe ũhaana ta mahũa ma mũgũnda; nyeki nĩhoohaga, namo mahũa magaitĩka **[G5528 chortos ■]**
NYAMA CIOTHE CIRI TA NYEKI + NYEKI YŪMAGA, NA KĨHUA GĪAYO KĪAGWAGA.

H. 1 Petero 1:25 no kiugo kĩa Mwathani gĩtũũraga nginya tene.” Na kiugo kũu nĩkĩo mwahunjĩirio. **[G3306 meno ■]**
NO KIUGO KĨA MWATHANI GĨTŪŪRAGA NGINYA TENE + NA KIUGO KĪU NĪKĪO MWAHUNJĪIRIO.

I. Isaia 40:8 Nyeki nĩhoohaga namo mahũa magaitĩka, no kiugo kĩa Ngai witũ gĩtũũraga nginya tene.” **[H1697 dabar ■]**
NYEKI NĨHOOHAGA NAMO MAHŪA MAGAITĨKA + NO KIUGO KĨA NGAI WITŪ GĨTŪŪRAGA NGINYA TENE.

(Mecabari makwa mwene — iga Petero hakuhĩ na Isaia, na ũigue mũgambo ũmwe. Isaia oigire, kiugo kĩa Ngai witũ nĩgĩgũtũũra tene na tene; Petero oigire, kiugo kĩa Mwathani nĩgĩtũũraga tene na tene — na kiugo kīgũtaũrwo 'gũtũũra' (rora rĩrutani, G3306) nĩ kiugo kĩrĩa kĩngĩ gĩgũtaũrwo 'gũikara.' Isaia aakĩandĩkire mahinda maingĩ mbere; Petero akĩrũgamĩrĩra thutha wa mahinda maingĩ — kiugo kĩo kĩmwe gĩgĩtũũra o kĩrĩ ũguo, na nĩ ũhoro ũcio wa Ngai warĩ mũhunjio kũrĩ inyuĩ. Kiugo kĩĩonanagia kĩo kĩene na ũrĩa gĩtũũraga. Naguo ũngĩai wa Ngai nĩtũtũũraga hamwe nakĩo, tondũ ũngĩai wa Ngai nĩ ũrĩ na kĩĩranĩro kĩa muoyo ũyũ wa rĩu, na wa muoyo ũrĩa ũgũũka.)

J. Thaburi 119:89 Wee Jehova, kiugo gĩaku gĩtũũraga tene na tene; gĩtũũraga kĩĩhaandĩte wega kũu igũrũ. **[H5324 natsab ■]**
WEE JEHOVA, KIUGO GĪAKU GĨTŪŪRAGA TENE NA TENE; GĨTŪŪRAGA KĪĨHAANDĪTE WEGA KŪU IGŪRŪ.

K. Mathayo 24:35 Igũrũ na thĩ nĩgathira, no ciugo ciakwa itigathira. **[G3056 logos ■]**
IGŪRŪ NA THĨ NĪGATHIRA + NO CIUGO CIAKWA ITIGATHIRA.

(Meciiria makwa — mwĩrĩ nĩ nyeki, na kĩhaanyũ nĩgĩathiraga; igũrũ na thĩ nĩcio ikaathira; no ciugo ciake itigaathira. ũrĩa wothe ũteng'eraga na wĩra wa ũngai ateng'eraga nĩ ũndũ wa kĩrĩa gĩtũũraga tene na tene. Gũtĩrĩ kĩndũ kĩa mũtaratara ũyũ kĩũragwo mũthiro-inĩ; kiugo kĩrĩa gĩagwĩtĩre nĩ kĩrũgamaga o na maũndũ macio mangĩ mothe mangĩgũa.)

KANUA GA IRĪ

2 Timotheo 4:8 Rĩu nĩnjigĩrwo thũmbĩ rĩra ya ũthingu, rĩra Mwathani, ũrĩa ũtuaga ciira na kĩhooto, akaahe mũthenya ũcio, na to nĩ nyiki akaahe, no ningĩ nĩ andũ othe arĩa makoretwo merĩrĩrie kũguũranĩrio gwake. **[G4735 stephanos ■]**
THŪMBĨ YA ŪTHINGU + KŪRĨ ARĨA OTHE O NAO MENDETE KUONEKANA GWAKE.

Kũguũrĩrio 2:10 Ndũkae gwĩtigĩra maũndũ marĩa ũkĩrĩĩ gũthĩĩnio namo. Ngũmwĩra atĩrĩ, mũcukani nĩarĩikia amwe anyu njeera nĩguo amũgerie, na mũnyamario handũ ha mũthenya ikũmi. Wee ikaraga ũrĩ mwĩhokeku, o nginya gũkua, na nĩngũkũhe thũmbĩ ya muoyo. **[G4735 stephanos ■]**
TŪIKA MWĪHOKEKI NGINYA GŪKUA → NĪNGAKŪHE THAGA WA ŪTHŪRE.

1 Petero 5:4 Na hĩndĩ rĩra Mũrĩithi ũrĩa Mũnene akaaguũranĩrio-rĩ, nĩmũkaheo thũmbĩ ya riiri rĩra itagatheũka o na rĩ. **[G262 amarantinos ■]**
NA HĨNDĨ RĨRĨ MŪRĪITHI ŪRĨA MŪNENE AKAAGUŪRANĪRIO-RĪ → NĪMŪKAHEO THŪMBĨ YA RIIRI RĨRĨ ĪTAGATHEŪKA O NA RĪ.

2 Akorinitho 13:1 Rĩrĩ nĩ riita rĩa gatātũ gũũka kwanyu. ũhoro o wothe no nginya ũrũgamĩrĩrwo nĩ ũira wa andũ eerĩ kana atatũ. **[G3144 martus ■]**

ŪHORO O WOTHE NO NGINYA ŪRŪGAMĪRĪRWO NĪ ŪIRA WA ANDŪ EERĪ KANA ATATŪ.

(Meciiria makwa mwene — aira atatu marūgamaga mūthia-inĩ wa mbaara, na o ūmwe wao nĩanyitĩte thūmbĩ. Paŭlũ oigaga, thūmbĩ ya ūthingu mūthenya ūcio. Mwathani oigaga na kanua ka Johana, ikara wĩhokeku nginya gĩkuũ, na thūmbĩ ya muoyo. Petero oigaga, rĩrĩa Mūrĩithi Mūnene akoonekana, thūmbĩ ya riri itakonagwo. Ūthingu, muoyo, riri — kanua-inĩ ka aira eerĩ kana atatu ūhoru nĩūhaandaga wega: mūthia wa mbaara ĩno nĩ thūmbĩ, na ndĩkonaga.)

KĪIRURU NA ŪHINGĪRIRIA

Shadow Kĩambĩrĩria 5:24 Enoku agĩtwarana na Ngai nginya akĩagwo tondũ Ngai nĩamuoire.

[H1980 halak ■]

ENOKI AGATHIĪAGA NA NGAI → NGAI AKAMWOYA.

Fulfillment Ahibirania 11:5 Na ūndũ wa gwĩtĩkia-rĩ, Enoku nĩheririo mūtũūrĩre-inĩ ūyũ, nĩguo ndagacame gĩkuũ; na ndacookire kuonwo tondũ Ngai nĩamweheririe. Nĩgũkorwo ataneherio, nĩagathĩrĩrio atĩ aarĩ mūdũ wakenagia Ngai. **[G3346 metatithemi ■]**

NA ŪNDŪ WA GWĪTĪKIA-RĪ, ENOKU NĪHERIRIO MŪTŪŪRĪRE-INĪ ŪYŪ + NĪAGATHĪRĪRIO ATĪ AARĪ MŪNDŪ WAKENAGIA NGAI.

Fulfillment 1 Athesalonike 4:17 ↗ *read this in your Bible*

GŪKĪRIRIA HAMWE + GŪTONGANA NA MWATHANI RĪERA-INĪ → NĪŪNDŪ ŪCIO TŪGAATŪŪRAGA HAMWE NA MWATHANI TENE NA TENE.

(Mĩario yakwa nyene — Musa aandĩkire ūhoru ūyũ na ūnyihu: aatembanagia na Ngai, na ndaacoketio. Kĩrĩkanĩro kĩa kĩa kĩmũguũrĩrĩte wega gũkĩra: aagaririo, nĩguo aage kuona gĩkuũ; na mbere ya kũgairio gwake, ūira ūyũ warĩ ho, atĩ nĩakenagia Ngai. Kũu nĩkuo mūtaro wotha ūrĩ na mūdũ ūmwe — aatembanagia, agakenia Ngai, Ngai akĩmuoya. Nayo hitho ya ūngai ĩgĩkinya mūthia o ūguo, aamũkĩrio riera-inĩ na riera; na noguo mūdũ o wotha ūrĩa ūtembanagia nake — nĩakuoywo, atũire na Mwathani nginya tene. Mūtaro wa gũtembanaga na Ngai ndũkinyagĩrĩra o mbĩrĩra. Ūkinyagĩrĩra HARĪA WE arĩ.)

KŪHINGA

Afilipi 1:6 Nĩ nĩnjũũ ūndũ ūyũ na ma, atĩ Ngai ūrĩa waambĩrĩrie wĩra mwega thĩnĩ wanyu nĩegũthĩ na mbere kũũruta, na ndekũũtigithĩria ataũrĩkĩtie nginya mūthenya ūrĩa Kristũ Jesũ agaacooka.

[G2005 epiteleo ■]

ŪRIA WAMBĪRĪRIE WĪRA MWEGA THĪNĪ WANYU → NĪAKAWĪKĪA NGINYA MŪTHENYA WA JESŪ KĪRĪSITŪ.

Judasi 1:24 Na rĩu, kũrĩ ūrĩa ūngĩhota kũmũgitĩra mūtikagwe, na kũmũrũgamia mbere ya ūthiũ wake ūrĩa wĩ riiri mūtari na ūũgũ, na mũrĩ na gĩkeno kĩnene: **[G679 aptaistos ■]**

HODOKA KŪMENYERERA NĪGUO ŪGATIGE KWĪGWA + AKŪRŪGAMĪTIE NDĪ MŪTHEERU MBERE YA RIRIA RIAKE NA GĪKENO KĪNENE MŪNO.

(Meciiria makwa mwene — rĩu ūngania njĩra yotha nginya mũciũ. Mbere ya guothe nĩ gũthiũ na maru: ūngĩai-Ngai ti hinya waku wee mwene; nĩ kũheanwo nĩ hinya wake wa ūngai, na ūkoragwo thĩnĩ wa Mūdũ — hitho ya ūngĩai-Ngai, Ngai aguũrio thĩnĩ wa mwĩrĩ wa mūdũ. Ūcio ūkĩrũmĩrĩrwo nĩ gũthiũ na magũrũ: o ta ūrĩa Enoku aathiiaga, o ta ūrĩa Nuhu aathiiaga, o ta ūrĩa Aburamu aathitwo — thĩi mbere yakwa, ūkorwo ūrĩ mũkinyanĩru; thĩi thĩnĩ wake, o ta ūrĩa we aathiiaga. Ūcio ūgĩcooka ūkĩrũmĩrĩrwo nĩ mbaara na kĩa haicano: rũmĩrĩrai ūngĩai-Ngai, mũrũage mbaara ĩyo njega, mũkĩrĩrĩrie hinya, mũrutĩre Ngai ciĩga cianyũ. Ūcio ūgĩcooka ūkĩrũmĩrĩrwo nĩ mũhaka: gĩthaka kĩrĩkĩtie, wĩtikio ūigĩtwo, thūmbĩ yaigĩrwo — na mũhuro wa maĩndũ macio mothe, kiugo kĩa gĩtangĩthira. Na wone rũbaba, G2005: Strong oigĩte atĩ kiugo gũkinyanĩria thĩnĩ wa kĩranĩro gĩkĩ nĩ kuuga kũhingia, kũrĩkia — ūrĩa wambĩrĩrie wĩra mwega thĩnĩ waku nĩakawĩRĪKĪRĪA. Nĩakũrutire gũthiũ na magũrũ; nĩ mũhoti wa gũtũma ndũgwe; nĩ akaakũnyita nginya mũhaka na gĩkeno kĩnene. Thĩ na mbere.)

KĪGERANIO GĪA GWĪMENYERIA

1. 1 Timothy 6:6 — No rĩrĩ, kwĩyamũrĩra Ngai na kũiganwo nĩ kĩrĩa ūrĩ na kĩo, nĩ:

- ūtonga mūnene
- thayũ mūnene

c) kūrī na uumithio maũndũ-inĩ mothe

2. Kĩambĩrĩria 5:24 — Enoku agĩtwarana na Ngai; nake ndaacookire kuonwo; tondũ:

- a) Jehova nĩamuoneire
- b) Ngai nĩamuoire
- c) nĩakenirie Ngai

3. 2 Petero 1:3 — Kũringana na ũrĩa hinya wake wa ũngai nĩtũheete kĩa gĩothe gĩtũbataragia nĩguo:

- a) riera na wagĩrĩru
- b) muoyo na wĩtĩkio wa Ngai
- c) ũthingu na wĩhokeku

4. 2 Timotheo 2:4 — Gũtirĩ mũndũ ũrutaga wĩra wa mũthigari ũngĩohania na:

- a) mĩhinga ya mũcukani
- b) mehia marĩa matũrigicĩirie na ũhũthũ
- c) maũndũ ma mũtũrĩre ũyũ

5. 1 Timothy 3:16 — Na hatarĩ nganja, ũhoru wa kwĩyamũrĩra Ngai nĩ hito nene ma, atĩ: We oonanirio arĩ na mwĩrĩ, agĩtuuo mũthingu nĩ Roho, akĩonwo nĩ araika, na ũhoru wake ũkĩhunjo kũrĩ ndũrĩrĩ ciothe, agĩtĩkio nĩ andũ a gũkũ thĩ, na akĩamũkĩrwo:

- a) riiri
- b) igũrũ
- c) matu

6. 2 Timotheo 4:8 — Rĩu nĩnjigĩrwo thũmbĩ irĩa ya:

- a) muoyo
- b) riri
- Ũthingu

7. 1 Petero 1:25 — no kiugo kĩa Mwathani gĩtũũraga nginya tene. Na kiugo kũu nĩkĩo:

- a) nĩ nyũmĩrĩrie kũu igũrũ
- b) na ũhoru ũrĩa mwahunjiirio
- c) ndĩgaathira

MAJIBU MAGOLO: 1-a, 2-b, 3-b, 4-c, 5-a, 6-c, 7-b

ŨŮ NDŮRANIRI ŨYŮ WAGAWANYIKA

→ ŨRĨA KĨIRURU GĨTŮMAGA ŨTHERI ŨGĨE HO: ANDŮ EERĨ MAATHIIRANIRE NA NGAI NA MAKĨOYWO — ENOKU AATWARIRWO NDAGIONE GĨKUŮ (AHIBIRANIA 11:5), NA ELIJA AAMBATIRE IGŮRŮ NA KĩHUHŪKANIO (2 ATHAMAKI 2:11) — MAGĨE HAMWE NA ARĨA MATŮŮRAGIA MARĨ O MUOYO, ARĨA MAGAAKUŮO MAHAANA MATŮNGE MWATHANI RĨERA-INĨ (1 ATHESALONIKE 4:17), GWETEREIRE WĨRUTI WAKUO MWENE.

ŨRĨA KĨRĪKANĪRO KĪERŮ GĪTAARĨRIE ŨHORU ŨYŮ: ABURAMU NĪEERIRWO ATĪRĨ, THĪĨ MBERE YAKWA, NA ŨKORWO ŨRĨ MŮKINYANĪRU (KĪAMBĪRĨRIA 17:1); ITHUĨ TŮĪRĪTWO ATĪRĨ, HINYA WAKE WA ŨNGAI NĪŮTŮHEETE INDO CIOTHE IRIA IRŮMĪRĨIRE MUOYO NA ŨTHERU (2 PETERO 1:3) — ŨRĨA GWATUŪTWO RĪU NĪ KŮHEANĪTWO THĪINĨ WA KRISTO.

ŨRĨA CIUGO IRĨ BATA: MBAARA YA 1 TIMOTHEO 6:12 NA MBIO CIA AHIBIRANIA 12:1 NĪ KIUGO KĪMWE GĨA KĪNGIRIKI (G73 — NGŪĨ, MBAARA, MBIO), NA MŮTHĪIRE WA AGALATIA 5:25 (G4748) NĪ GŮTHĪĨ NA MŮRŮRŮ, TA ŨRĨA MŮTHIGARI ATHIAGA AKĪRŮMAGIA MĪRŮRŮ YA MBAARA — TA WONE KIUGO KĪRĪKŮ KĪRĨ HANDŮ HARĪKŮ, NA NĪKĪ GĪTŮMI KĪA ŮGUO.

ŨRĨA ŮKINYAGĨRA TENE NA TENE: WATHĪKI WA NGAI NĪ ŨRĨ NA KĨIRANĪRO KĪA MUOYO ŨYŮ WA RĪU, NA WA ŨRĨA ŮGŮŮKA (1 TIMOTHEO 4:8) — NA THŮMBĪ YA ŨTHINGU TI YA PAŮLŮ WIKI, NO NĪ YA ANDŮ OTHE ARĨA MENDETE ŮGUŮKA WAKE (2 TIMOTHEO 4:8).

→ NJĪRA YA KŮRIGICANA: HITHO YA WĪTĪKIO (1 TIMOTHEO 3:16) YŮNGAMĪTE NA HITHO YA WAGANU (2 ATHESALONIKE 2:7) — HITHO IGĪRĨ CIARĪTWO NĪ MŮTŮMWŮ ŮMWE, O ĪMWE ĪRUTAGA WĪRA THĪINĨ WA ANDŮ — THIGATHA ŨHORU ŮCIO.

ŪGUŪRŪRIO ŪNGĪHOTEKA: KIUGO KĪRĪA GĪTAŪRĪTWO 'GŪTŪŪRA' THIIINI WA 1 PETERO 1:25 (G3306) NĪ KIUGO KĪU KĪŪMWE GĪTAŪRĪTWO 'GŪTŪŪRA' THIIINI WA MŪTHABIBŪ — TŪŪRA THIIINI WAKWA (JOHANA 15:4). KIUGO GĪTŪŪRAGA TENE NA TENE; TŪŪRA THIIINI WAKE, NA NĪŪGŪTŪŪRA THIIINI WA KĪRĪA GĪTANGĪTHIRA.

SOURCES & CREDITS

Scripture: Kikuyu Bible (CC BY-SA 4.0) — a redistributable edition, looked up exactly and never machine-translated.
Alternate chapter/verse numbering reconciled with STEP Bible TVTMS (CC BY 4.0).
Strong's numbering & original-language data: OpenScriptures Hebrew Bible (CC BY 4.0); STEP Bible.org — TAHOT/TAGNT/TBESH/TBESG (CC BY 4.0); Robinson-Pierpont Byzantine Majority Text (Public Domain); Strong's dictionary, 1890 (Public Domain).
Typography: Google Noto fonts (SIL Open Font License 1.1).
© SEE MORE JESUS · wanttoseemore.com — shared under Creative Commons Attribution 4.0 (CC BY 4.0).